

Till läsningen: 3 och 60 **g** äro tydligt stungna, om också med mycket små, runda prickar. 37 **e** har ett vågrätt streck tvärs över hst. 69 **y** är stunget med ett o. 2 cm. långt, lodrätt streck. 45 **u** är förstört, alla konturer av runan äro borta, men man kan tydligt skönja runans plats och ungefärliga form. **a**- och **n**-runorna ha i allmänhet normal form, med hst skärande bst på mitten. 4 och 57 **n** ha dock större delen av bst på h. sidan, liksom 6 **a** större delen av bst på v. sidan. 49 **n** har bst uteslutande på h. sidan av hst. — Bureus (F a 6): **raknfastr · lit · raisa stain uk bro kira aftir imink faður sin an uar sun · raknltr · in ybir risti runar**. F a 5: 29 **a**, 32 **i**, 50—51 **han**, 58—66 **rakn(a)ltr**. F a 10: 2: 18—22 **stan**, 29 **i**, 32 **i**. — Rhezelius (F a 6): 3 **g**, 29 **a**, 32 **i**, 37 **e**, 52 **y**, 53 **e**, 58—66 **rakniltair**. Rhezelius anger också betydligt flera sk än Bureus, nästan mellan varje ord. — Hadorph: 3 **k**, 29 **n**, 32 **i**, 37 **n**, 58—66 **rakniltair**, 69 **y**; 76—78 **ti r** saknas. Efter 82 **r** ett **i**, efterföljt av sk. Runorna 23—24 **uk** stå nedanför slingan, tydligen uteglömda och tillfogade efteråt. Runan 29 är hos Bureus (F a 6, F a 10: 2) **i**, hos Rhezelius och Dybeck **a**, på Hadorphs och Helgonius' träsnitt **n**. Sannolikt har den varit **e**; jfr att runan 37 **e** hos Hadorph och Helgonius (liksom hos Dybeck) återges **n**. Den runa **i**, som såväl Rhezelius som Hadorph och Helgonius ha framför 66 **r**, beror möjligen på missuppfattning av en ornamentslinje; en smalare ormslinga går här under runslingan, men det är möjligt, att ristaren här av misstag har huggit den över runslingan. — Dybeck: 3 **k**, 29 **a**, 32 **i**, 37 **n**, 58—66 **rakniltar**; 76—78 **ti r** saknas, likaså sista runan (så när som på överdelen av en hst).

Om namnet *Ragnfastr* se U 29, om *Hæmingr* U 101. Av kvinnonamnet *Ragnhildr* finnas f. ö. endast få belägg: i Uppland L 526 Vidbo kyrka och L 605 Husby-Lyhundra kyrka, i Östergötland Ög 65(?) och i Västergötland Vg 142 (T 102). Under medeltiden är namnet vanligt i Sverige. — Huruvida det är Ragnfast eller Häming, som är Ragnhilds son, kan ej avgöras.

Ristningen är, liksom U 104, utförd av Öpir.

## 119. Älvsunda, Eds sn. Nu vid Antuna.

Pl. 78.

Litteratur: D 2: 49. UFT h. 3 (1873), s. 27; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 75, Anteckningar (ATA). Äldre avbildningar: Dybeck a. a.; Brate foto 1902 (ATA).

Runstenen är omkring 1865 upptagen ur jorden i närheten av Älvsunda bro, troligen på östra sidan av bron. Den restes, enligt Dybeck, »på samma ställe». År 1902 stod den rest i hagen på norra sidan om landsvägen mellan Älvsunda och Eds kyrka strax Ö om det ställe, där landsvägen korsar järnvägen och ån (»Älvsunda bro»), helt nära U 118. Hösten 1902 lät dåvarande ägaren av Älvsunda och Antuna, brukspatron C. F. Lundström, med tillstånd av Kgl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien flytta stenen till Antuna park.

Gråsten. Höjd 0,78 m., bredd 0,43 m.

Inskrift:

**· skagi · lit · raisa · pina · stein · at · faður · sin · stin**

5 10 15 20 25 30 35

*Skagi (l. Skæggi) let ræisa þenna stein at faður sinn Stæin.*

»Skage (l. Skägge) lät resa denna sten efter sin fader Sten.»

Till läsningen: 1—3 **ska** är tydligt. 4 **g** sannolikt, men ej fullt säkert, då flera fåror här finnas i stenen. Möjligen l. 5 är **i**, icke l. 15 **i** är skadat på mitten. 18 **s** är mycket långt,

23—4031. *Upplands runinskrifter*.

nästan ett **i**. 20 **e** är tydligt stunget. Däremot äro icke stungna 7, 31 och 35 **i**. — Dybeck: 1—5 **ikali**, 20 **a**. — Brate: 4 **l** eller **r**, 5 **i** eller **l**. 20 **e**. 1—5 är enligt Brate sannolikt **skali**, men han ifrågasätter även, att namnet kunnat vara **[hu]skarl**, »förkortat i skrifning eller uttal».

Runorna **s** och **t** tillhöra det svensk-norska runalfabetet. Såväl dessa runtyper som ornamentiken, särskilt den långa nackfliken, tala för att ristningen är utförd av Visäte, såsom Brate menar.

Om läsningen 1—5 **skagi** är riktig, kan första namnet vara *Skagi* eller *Skæggi*. Det är möjligen belagt även i en sörmländsk inskrift (Sö 41). Av *Skæggi* finnas ett par medeltida belägg; såväl *Skagi* som *Skæggi* synes ingå i ett antal ortnamn. Båda äro ursprungligen tillnamn.

---

## Danderyds skeppslag.

Socknar: Solna, Danderyd, Täby, Ö. Ryd. Före 1926 hörde till Danderyds skeppslag även Lidingö sn, som numera bildar Lidingö stad.

Från Danderyds skeppslag äro kända sammanlagt 52 runristningar. Av dessa äro emellertid åtskilliga endast mindre fragment: U 120, 125, 132, 134, 138, 139, 155—157.

Ett flertal av de 52 ristningarna äro numera helt förkomna och endast kända genom äldre uppgifter: U 122, 123, 132, 138, 149, 158, 162, 168, 170; av ytterligare 3 finnas endast obetydliga fragment i behåll: U 126, 141 och 159. Det återstår sålunda, om dessa fragment medräknas, för närvarande 43 runristningar. Av en förkommen ristning finnes, så vitt bekant, ingen avbildning (U 132).

I Bureus' samlingar ingå 18 inskrifter från Danderyds skeppslag, nämligen U 122, 123, 133, 135, 141—145, 150, 151, 158—161, 164, 165, 167. I *Ransakningarna* omtalas ytterligare 5: U 121, 127, 130, 131, 162; och 5 andra blevo kända genom antikvariernas resor i slutet av 1600-talet: U 134, 147, 166, 168, 170. Alla dessa finnas avbildade i *Bautil*, utom U 165 och 166, vilka av någon anledning ej ha kommit med; av båda finnas emellertid träsnitt i Peringskiölds *Monumenta*.

Det av kronolänsman Bertold Dalholm insända ransakningsprotokollet för Danderyds skeppslag, daterat Rinkeby den 15 maj 1682, upptager fornminnen från Solna, Täby och Danderyds socknar. »Rydh Sochn Belangande, Så hafwer hwarken Kyrckioherden eller Allmogen till Stembningen kommit, oachtat att der omstendeligen effter Högwelborne H<sup>r</sup> Landhshofdingens Order om detta Ährendet vthi Församlingen af Predijkestolarne annkundigade äre, som och af Länsmannen munteligen dhem tilsagde blefne. Sammaledes medh Lidingöön att ingen derifrån sigh instellt.» Till följd därav ha Hadorph och Leitz under sin resa endast granskat en runinskrift i Ö. Ryds sn, den förut av Bureus kända U 167 vid Ryds kyrka (detta fastän Hadorph måste ha ägt kännedom även om Bogesund-stenen, U 170). Senare har Peringskiöld år 1693 företagit en resa hit och därvid avtecknat U 166, 168 och 170. U 147 är avtecknad av Ulf Christoffersson och U 160, 161 (vid Risbyle, som vid denna tid räknades till Fresta sn) av Petrus Helgonius.

Samma 28 inskrifter finnas upptagna i Liljegrens *Runurkunder* (L 366—368, 414, 415, 639—662, 1411); av misstag har i två fall samma inskrift blivit upptagen två gånger (L 652 och 649, L 642 och 1411).

Genom R. Dybecks resor och publikationer blevo 8 nya inskrifter kända: U 124, 132, 136, 138—140, 149, 163. Under slutet av 1800-talet har tillkommit en: U 171 och under 1900-talet ej mindre än 15: U 120, 125, 126, 128, 129, 137, 146, 148, 152—157, 169.

Liksom i Färentuna och Sollentuna härader äro många av runristningarna i Danderyds skeppslag inhuggna i berghäll eller på jordfasta stenblock: U 123, 130, 143—146, 148, 163, 168.

### 120. Solna kyrka.

Pl. 81.

Litteratur: Solna Hembygdsförenings årsskrift 1927—28 (med bild).

Då man i juni 1926 tog upp ett nytt fönster i den norra väggen av kyrkans sakristia, fann man ett litet fragment av en runsten, nästan fyrkantigt. Det sitter uppsatt inne i sakristian vid södra väggen.